

LUONNONHAITTA KORVAUKSEN SITOUMUSEHDOT 2005

1. TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

1.1 Sitoutuminen

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa tässä tarkoitettujen ehdot täyttävälle viljelijälle edellyttäen, että tämä on toimittanut kirjallisen lomakkeella 101 B olevan sitoumuksen viimeistään 29.4.2005 sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka toimialueella maatilatalouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, hakemus on toimitettava sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella pääosa maatilalla pelloista sijaitsee. Postitse palautettu hakemus katsotaan oikeaan aikaan toimitetuksi, jos se on leimattu postissa edellä mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle osoitettuna kyseisen vuoden viimeisenä hakupäivänä tai aiemmin.

Viljelijä sitoutuu luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen antaessaan viideksi vuodeksi viljelemään vähintään 3 peltohehtaarin tilaa ohjelmakauden 2000 - 2006 mukaisen luonnonhaittakorvauksen ensimmäisestä maksupäivästä lukien.

1.2 Viljelijä

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa viljelijälle. Viljelijällä tarkoitetaan maa- tai puutarhataloutta harjoittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmää riippumatta siitä, mikä on ryhmän ja sen jäsenien oikeudellinen asema.

1.3 Ikä

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa viljelijälle, joka on tai jonka puoliso on sitoumuksen antamista edeltävän vuoden joulukuun 31 päivänä vähintään 18 -vuotias, mutta ei yli 65-vuotias. Alle 18 -vuotiaalle voidaan maksaa luonnonhaittakorvausta vain, jos hän on solminut avioliiton tai jos hän harjoittaa maatilataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempiansa tai heistä jommankumman kanssa taikka jos luonnonhaittakorvauksen myöntämiseen on muita erityisiä syitä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita ja avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä, tuloverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuja henkilöitä.

Jos kysymys on useamman viljelijän yhdessä harjoittamasta maatilataloudesta tai yhteisömuodossa harjoitettavasta maatilataloudesta, voidaan luonnonhaittakorvausta maksaa sillä edellytyksellä, että näiden osalta vähintään yksi kohdassa 1.5. tarkoitettun asumisvaatimuksen täyttävä viljelijä, yhtiömies, jäsen tai osakas täyttää ikää koskevan edellytyksen. Ikäedellytys ei koske julkisoikeudellista yhteisöä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa ja vankilatilaa.

1.4 Vähimmäispinta-ala

Viljelijällä on oltava hallinnassaan vähintään kolme (3) hehtaaria tuki- ja viljelykelpoista peltoa koko sitoumusajan. Pellolla sijaitsevat maatalouden ympäristötuen erityistukisopimuslohkot luetaan vähimmäispinta-alaan, jos kyseiset peruslohkot on ilmoitettu ja hyväksytty tukikelpoiksi.

Ne tukikelpoiset lohkot, jotka ovat kasvinvuorottelusta johtuen yhtenä sitoumusvuotena toisen sitoumuksen antaneen viljelijän hallinnassa, voidaan laskea lohkoa pääsääntöisesti hallitsevan viljelijän vähimmäispinta-alaan. Em. tapauksessa lohkojen vaihtoa on haettava erikseen kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta, joka tekee päätöksen vaihdon hyväksyttävyydestä. Luonnonhaittakorvaus maksetaan tällöinkin tukikelpoista lohkoa viljelevälle.

Jos vähimmäispinta-alaa koskeva ehto ei enää täyty, sitoumus päättyy, mikä voi aiheuttaa jo maksettujen tukien takaisinperinnän koko sitoumusajalta.

1.5 Asumisvaatimus

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa viljelijälle, joka asuu maaseutuyrityksen sijaintipaikalla tai sellaisella etäisyydellä siitä, että yritys tulee asianmukaisesti hoidetuksi huomioon ottaen muun muassa eläinsuojelulain (247/1996) säännökset. Kotieläintuotantoa harjoittavan viljelijän on asuttava sellaisella etäisyydellä eläinten pitopaikasta, että eläinten hoidossa, valvonnassa ja ruokinnassa ei esiinny laiminlyöntejä. Jokaisen luonnonhaittakorvaukseen sitoutuneen viljelijän on kuitenkin asuttava maaseutuyrityksen sijaintipaikalla tai maaseutuyrityksen sijaintipaikasta sellaisella etäisyydellä, että peltojen viljely tulee hoidetuksi 3. kohdassa selvitetyn tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön mukaisesti.

Asumisvaatimus ei koske julkisoikeudellista yhteisöä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa ja vankilatilaa.

2 PINTA-ALAMUUTOKSET

2.1 Sitoumuksenalainen pinta-ala

Sitoumuksen ehtoja on noudatettava koko maatilatalouksella. Jos viljelijän hallinnassa olevan peltoalan osalta tapahtuu muutoksia, näistä muutoksista on ilmoitettava vuosittain kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Muutoksella tarkoitetaan myös jäljempänä selvitetyn tukikelpoisen lohkon poistamista viljelystä.

2.2 Tukikelpoinen lohko

Tukikelpoiseksi voidaan hyväksyä peruslohko, joka on viljelykelpoinen 1.6. ensimmäisenä sitoutumisvuonna tai joka tulee viljelijän viljelykseen seuraavina sitoumusvuosina jäljempänä selvitetyn mukaisesti ja jota haetaan tukikelpoiseksi lohkoksi. Tukikelpoiseksi haettavien lohkojen tulee pääsääntöisesti pysyä viljelijän hallinnassa ja viljelyksessä koko sitoumuskauden ajan.

Peruslohko, joka on peltoa, on tukikelpoinen ja sen osalta voidaan maksaa luonnonhaittakorvausta, kun sitä on haettu ensimmäisenä sitoutumisvuonna tukihakemuksella tukikelpoiseksi ja se on tuolloin viljelykelpoista sekä ilmoitettu joko viljelyksessä olevaksi pelloksi, CAP -kesannoksi, viljelyyn liittyväksi kesannoksi tai tilapäisesti viljelemättömäksi pelloksi. Tukikelpoiseksi voidaan hyväksyä myös viljelyksessä olevalle pellolle perustettu voimassaolevaan maatalouden ympäristötuen erityistukisopimukseen sisältyvä ala, joka ei ole enää viljelykäytössä. Tukikelpoiksi

haettavien lohkojen on oltava viljelykelpoisia ko. vuonna viimeistään 1.6. Tukikelpoiseksi on haettava aina olemassa olevaa koko peruslohkoa, ei vain osaa siitä.

Vuonna 2005 tukikelpoiseksi hyväksytään vain ne lohkot, jotka olivat tukikelpoisia vuonna 2004.

Tukikelpoiseksi hyväksytään tilapäisesti viljelemätön lohko. Tilapäisesti viljelemättömäksi hyväksytään peltolohkot, jotka ovat viljelykiertokesantona, viljelemättä kunnostustoimenpiteiden vuoksi tai viljelemättä lantapatterin tai muun vastaavan tilapäisen syyn perusteella. Tilapäisesti viljelemättömäksi ei hyväksytä alueita, jotka eivät ole vielä olleet viljelykäytössä tai jotka ovat pysyvästi poistettu viljelystä.

Kasvulohkolomakkeella nro 102 B voidaan vuonna 2005 ilmoittaa tilapäisesti viljelemättömiksi sellaiset lohkot, jotka on ilmoitettu viimeistään 30.11.2004 lomakkeella nro 175 ja jotka eivät kuitenkaan ole tukikelpoisia vuonna 2005.

Pysyvästi viljelemättömäksi ja viljelemättömäksi ilmoitettuja lohkoja ei hyväksytä tukikelpoiseksi. Jos kyseinen pysyvästi viljelemätön lohko otetaan myöhemmin viljelyyn, sitä voidaan hakea tukikelpoiseksi käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa kyseisenä vuonna. Tällainen lohko luetaan mukaan pinta-alan kasvamiin siten kuin kohdassa 2.4. on selvitetty. Jos tukikelpoinen lohko ilmoitetaan myöhemmin vuosina pysyvästi viljelemättömäksi tai se todetaan sellaiseksi valvonnassa, se luetaan pinta-alan vähenemisiin siten kuin kohdassa 2.5. on selvitetty.

Luonnonhaittakorvausta ei voida maksaa, eikä tukikelpoiseksi voida hakea sellaista peltoa, jota koskee luopumiseläkelain (16/1974) 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu viljelemättömyyssitoutuminen, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksista annetun lain (1330/1992) 9 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoutuminen tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 12 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoutuminen. Jos tällaisen viljelemättömyyssitoutumisen alaisen pellon hallinta siirtyy viljelemättömyyssitoutumisen antaneelta henkilöltä sellaiselle viljelijälle, joka alkaa viljellä ko. aluetta, kyseinen viljelijä voi hakea peltoa tukikelpoiseksi määrärahatilanteen sallimassa ja sille voidaan maksaa tukea (kts. kuitenkin kohta 2.4).

Lohkon voi ilmoittaa tukikelpoiseksi ja poistaa tukikelpoisesta alasta ensimmäisen sitoutumisvuoden jälkeen kohdassa 2.4. ja 2.5. selvitettyin vaikutuksien. Viljelijä voi poistaa tukikelpoiseksi lohkoiksi ilmoittamia lohkoja viljelystä tai hallinnastaan ja pellon hallinta voi siirtyä viljelijälle, joka ei ole sitoutunut luonnonhaittakorvausta koskeviin ehtoihin ilman luonnonhaittakorvauksen takaisinperintää sitoutumiskauden aikana siten kuin kohdissa 2.3. ja 2.5. on selvitetty. Viljelijä voi myös olla hakematta tukikelpoisuutta tietyille peruslohkoille edellyttäen, että tilan vähimmäispinta-alavaatimus täyttyy.

2.3 Tukikelpoisten lohkojen muutosmahdollisuudet ja vertailuala

Tukikelpoisissa lohkoissa tapahtuneita muutoksia verrataan ensimmäisenä sitoutumisvuotena tukikelpoi-

siksi lohkoiksi hyväksytyjen peruslohkojen pinta-alojen summaan eli vertailuun.

Arvioitaessa, ovatko tukikelpoisten lohkojen muutokset sallituissa rajoissa, pinta-alan kasvamiseen tai vähenemiseen ei lueta seuraavia tapauksia:

1) Tukijärjestelmässä jo olevien lohkojen hallinnassa tapahtuneita muutoksia

Kun lohkon hallinta siirtyy luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen antaneelta viljelijältä, joka on ilmoittanut lohkon edellisenä sitoutumisvuotena vuosittaisessa tukihakemuksessaan ja lohko on hyväksytty tukikelpoiseksi, toiselle luonnonhaittakorvaukseen sitoutuneelle viljelijälle, joka ilmoittaa lohkon vuosittaisessa tukihakemuksessaan, lohko liitetään sen viljelijän sitoumukseseen, jolle lohko siirtyy ja joka näin jatkaa lohkon osalta sitoumusta. Tällaisia lohkomuutoksia ei lasketa pinta-alojen vähenemisiin eikä kasvamiin. Tässä selvitetty lohkojen liittäminen voimassa olevaan sitoumukseseen on mahdollista koko sitoumuskauden ajan.

2) Lohkoja, jotka siirtyvät sitoumuksen antaneelle kyseessä olevan sitoutumisvuoden aikana sellaiselta viljelijältä, joka tai jonka puoliso on yli 65 -vuotias

Em. lohkoja ei lasketa pinta-alan kasvamiin, jos tällaisten samana sitoutumisvuonna siirtyvien lohkojen pinta-alojen summa on yli 2 ha. Tällaisessa tapauksessa viljelijän on ilmoitettava tästä erikseen vuotuisen tukihauun yhteydessä. Jos em. peltolohkot vuokrautaan, vuokra-ajan on oltava sitoumuskauden loppuun saakka.

Yli 65 -vuotiaalla viljelijällä tarkoitetaan tässä viljelijää, joka on harjoittanut ennen sitoutuneelle viljelijälle tapahtunutta hallinnansiirtoa hallinnassaan olevalla maatilalla maa- tai puutarhataloutta. Kotitarveviljelyä ei katsota maa- tai puutarhatalouden harjoittamiseksi. Yli 65 -vuotiaan viljelijän tai jäljempänä tarkoitettua kuolinpesän on tullut itse viljellä siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena.

Jos kuolinpesä tekee yli 65 -vuotiaan viljelijän hallinnassa olleen peltoalan hallinnansiirron sitoutuneelle viljelijälle, voidaan pellon katsoa tulleen yli 65 -vuotiaalta viljelijältä, jos kyseinen yli 65 -vuotias viljelijä on kuollut sen sitoumus- tai kalenterivuoden aikana, jona hallinnansiirto on tapahtunut. Jos kyseessä on useamman viljelijän yhdessä harjoittama tai yhteisömuodossa harjoitettava maa- tai puutarhatalous edellytetään, että kaikki viljelijät, yhtiömiehet, jäsenet tai osakkaat ovat yli 65 -vuotiaita.

3) Peltoaloja, jotka ovat tulleet sitoutuneen viljelijän hallintaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitettussa uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusten järjestelyjen kautta

Em. lohkoja ei lasketa pinta-alan kasvamiin, edellyttäen, että uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti sitoumuskauden alkamisen jälkeen.

Edellä sanottua sovelletaan myös vuokrattuihin peltoihin silloin kun vuokra-alue on kiinteistönmuodostamis-

lain 86 §:n nojalla uusjakosuunnitelman mukaisesti siirretty toiseen paikkaan.

Uusjaon kautta viljelijän hallintaan tulleita uusia pelto-
lohkoja voidaan kuitenkin hyväksyä edellä sanotulla
perusteella tukikelpoiseksi pinta-alaltaan enintään
yhtä paljon kuin lainvoimaisen uusjakosuunnitelman
mukaan on viljelijän hallinnasta poistunut tukikelpoisia
peltolohkoja.

4) Tapauksia, joissa lohkon poistumisen syynä on
ylivoimainen este

Lohkoja, joiden poistumisen syynä on ylivoimainen
este, ei lasketa pinta-alojen vähenemisiin. Ylivoimai-
siksi esteiksi voidaan katsoa seuraavat tapaukset:

- a) viljelijän kuolema
- b) viljelijän pitkäaikainen kyvyttömyys harjoittaa am-
mattiaan
- c) maatilan merkittävän osan pakkolunastus, jos ky-
seinen pakkolunastus ei ollut ennakoitavissa si-
toumuksen tekopäivänä
- d) vakava luonnononnettomuus, jolla on merkittävää
vaikutusta tilan viljelyalaan
- e) eläinten kasvatukseen tarkoitettujen rakennusten
tuhoutuminen onnettomuudessa
- f) eläinkulkutauti, joka koskee viljelijän koko karjaa tai
osaa siitä
- g) viljelijän vakava sairaus
- h) maatilan pakkolunastus tai lunastus yleisen edun
vuoksi
- i) viljelijä alkaa saada täyttä työttömyyseläkettä, var-
hennettua vanhuuseläkettä tai siirtyy maatalouden
luopumistukijärjestelmään
- j) sitoumuspinta-ala vähenee vastoin viljelijän omaa
tahtoa esimerkiksi:
 - kuolinpesän jakaminen tai avioeron aiheuttama
omaisuuden jako aiheuttaa pinta-alojen vähenemisen
vuokrasopimuksen päättymisen tai omaisuuden me-
netyksen vuoksi
 - vuokratun alueen pitkäaikainen hallinta katkeaa vas-
toin perusteltua oletusta

Näissä tapauksissa viljelijän tai hänen oikeudenomis-
tajansa on ilmoitettava tästä erikseen kirjallisesti kun-
nan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

2.4 Pinta-alan kasvaminen

Uusien alueiden tukikelpoiseksi hyväksyminen vuoden
2005 jälkeen riippuu EU:n rahoituskehyksestä ja valti-
on talousarviossa vahvistetusta käytettävissä olevasta
määrärahasta.

Jos viljelijä myöhemmin sitoumusvuosina ilmoittaa
hakevansa tukikelpoiseksi lohkoa, joka siirtyy hänelle
viljelijältä, joka ei ole antanut vastaavaa voimassaole-
vaa sitoumusta tai kyseessä on uusi lohko kuten esi-
merkiksi raivattu lohko tai ko. sitoumusvuonna vilje-
lyyn otettava aiemmin pysyvästi viljelemättömänä
ilmoitettu lohko, luetaan em. lohkojen pinta-alat pinta-
alan kasvamisiin. Näiden sitoumusaikana tukikelpoi-
siksi haettujen peruslohkojen pinta-alojen summaa
verrataan vertailuunaan.

Sitoumukseen voidaan määrärahatilanteen salliessa
liittää toisena ja kolmantena sitoumusvuotena alueita,
jotka eivät ole aiemmin olleet tukikelpoisia tai joita

toinen luonnonhaittakorvaukseen sitoutunut viljelijä ei
ole ilmoittanut edellisen sitoumusvuoden vuosittaisella
tukihakemuksella. Näiden toisena ja kolmantena si-
toumusvuonna liitettävien alueiden pinta-alojen sum-
ma voi olla enintään 50 % viljelijän vertailualueesta tai
korkeintaan kaksi hehtaaria. Esimerkiksi pienillä 3
hehtaarin tiloilla 2 ha on suurin sallittu lisäys ilman
uuden sitoumuksen antovelvoitetta. Jos pinta-alan
lisäys on tätä suurempi, viljelijä voi antaa uuden 5 -
vuotisen sitoumuksen määrärahatilanteen salliessa.

Jos viljelijän hallintaan tulee neljäntenä tai viidentenä
sitoumusvuotena uusia edellä mainittuja peltolohkoja,
jäävät lohkot tukikelvottomiksi, ellei pinta-alan kasvu
neljäntenä tai viidentenä sitoumusvuotena ylitä 50 %
vertailualueesta. Tällöin viljelijä voi määrärahatilanteen
näin salliessa antaa uuden 5 -vuotisen sitoumuksen.
Jos uusia sitoumuksia ei määrärahatilanteen vuoksi
voi antaa, on tukikelvottomia uusia lohkoja kuitenkin
viljeltävä näiden sitoumusehtojen mukaisesti.

2.5 Pinta-alan väheneminen

Viljelijän on palautettava hänelle maksetut kyseisten
lohkojen luonnonhaittakorvaukset kaikilta aikaisemmil-
ta vuosilta, jos viljelijän tukikelpoisia lohkoja siirtyy
sitoumusaikana viljelijälle, jolla ei ole voimassaolevaa
vastaavaa sitoumusta (tai joka ei anna tai ei voi antaa
sitoumusta seuraavan tukihaun yhteydessä) tai tuki-
kelpoisia lohkoja poistetaan viljelystä (esimerkiksi
metsityksen kautta). Tukien palauttamisen edellytyk-
senä on lisäksi, että näiden sitoumuskaudella vähen-
tyneiden lohkojen pinta-alojen summa on yli 20 % (ja
kuitenkin yli 5 ha). Vähimmäispinta-alavaatimuksen on
kuitenkin täytyttävä koko sitoumusajan.

Jos pinta-alan vähenemisen syynä on kohdassa 2.3.
tarkoitettu ylivoimainen este, ei tästä johtuvaa vähen-
nystä lueta mukaan pinta-alojen vähenemisiin. Tämä
edellyttää sitä, että viljelijä toimittaa tuen myöntäneelle
kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kirjallisen
ilmoituksen asiasta 10 työpäivän kuluessa siitä, kun
ilmoitus on mahdollista toimittaa. Kunnan maaseu-
tuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen siitä, onko
kysymyksessä ollut ylivoimainen este.

2.6 Sitoumuksen siirtäminen

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi hake-
muksista siirtää luonnonhaittakorvausta koskevan
sitoumuksen koko maatilan uudelle omistajalle tai
haltijalle, jos maatilan omistus- tai hallintaoikeus siirtyy
sellaiselle viljelijälle, joka täyttää tuen myöntämisen
yleiset edellytykset, eikä alkuperäisen sitoumuksen
antaja jatka maatalouden harjoittamista. Kotitarvevilje-
lyä varten luopuva viljelijä voi kuitenkin jättää pienen
peltoalan (alle 0,5 hehtaaria). Siirtotapauksessa vilje-
lyä jatkavan viljelijän on noudatettava luonnonhaitta-
korvausta koskevaa sitoumusta aiemman viljelijän
antaman sitoumuksen jäljellä olevan sitoumusajan.

Jos luonnonhaittakorvaukseen sitoutunut tila jaetaan
kokonaisuudessaan perinnönjaon, osituksen tai yhty-
män purkautumisen vuoksi, sitoumus voidaan siirtää
kaikkien näin muodostuneiden tilanosien uusille omis-
tajille tai haltijoille.

Luonnonhaittakorvausta koskeva sitoumus voidaan
siirtää maatilan entiseltä omistajalta tai haltijalta uudel-
le omistajalle tai haltijalle edellyttäen, että siirtämistä

koskeva kirjallinen hakemus toimitetaan 10 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Erityisestä syystä voidaan myöhemminkin toimitettava hakemus hyväksyä. Luonnonhaittakorvaussitoumuksen siirtämistä koskeva hakemus on tehtävä maa- ja metsätalousministeriön vahvistamalla lomakkeella numero 160.

2.7 Sitoumuksesta luopuminen ja sen raukeaminen

Maksettu tuki peritään takaisin, jos viljelijä luopuu kirjallisesti sitoumuksesta ennen sitoumuskauden päättymistä. Sitoumuksesta luopumisella tarkoitetaan myös tilannetta, jossa tukeen sitoutunut viljelijä ei hae vuosittaista maksatusta, eikä hakematta jättämisen syynä ole kohdassa 2.3. tarkoitettu ylivoimainen este. Em. tapauksessa viljelijää kuullaan ennen mahdollista tuen takaisinperintää koskevan päätöksen tekemistä.

Tukea ei kuitenkaan peritä takaisin, jos viljelijän sitoumus on ollut voimassa kolme vuotta ja viljelijä luopuu koko tilan myynnin kautta tai muutoin kokonaan maatalouden harjoittamisesta. Luopuva viljelijä voi kuitenkin jättää kotitarveviljelyä varten pienen peltoalan (alle 0,5 hehtaaria).

Tukea ei myöskään peritä takaisin, jos viljelijä luopuu sitoumuksesta ylivoimaisen esteen vuoksi. Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan kohdassa 2.3. tarkoitettut tapaukset.

Sitoumuksesta luopumiseksi ei katsota tilannetta, jossa sitoumuksen antanut viljelijä myy tai vuokraa koko tilansa sellaiselle viljelijälle tai sellaisille viljelijöille, jotka ovat antaneet vastaavan hallinnansiirtohetkellä voimassaolevan sitoumuksen. Tällainen myynti tai vuokraus voi tapahtua myös ennen kuin kolme vuotta on kulunut sitoumuksen alkamisesta. Tällaisessa tapauksessa ei maksettua tukea peritä takaisin ja sitoumus katsotaan rauenneeksi.

Viljelijän on tehtävä 10 työpäivän kuluessa kirjallinen ilmoitus sitoumuksesta luopumisesta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen viljelijän vapauttamiseksi sitoumuksen noudattamisesta.

Viljelijän antama sitoumus raukeaa, jos viljelijä siirtyy maatalouden luopumistukijärjestelmään eikä sitoumuksesta tässä yhteydessä jatketa. Raukeamistapauksissa ei maksettua tukea peritä takaisin.

3 TAVANOMAINEN HYVÄ MAATALOUSKÄYTÄNTÖ

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa viljelijälle, joka noudattaa tavanomaista hyvää maatalouskäytäntöä. Tavanomaisella hyvällä maatalouskäytännöllä tarkoitetaan viljelyä, jota vastuuntuntoinen viljelijä harjoittaa paikkakunnan olosuhteet huomioon ottaen. Pelto on muokattava ja lannoitettava tarkoituksenmukaisella tavalla ja kylvö on tehtävä niin, että se mahdollistaa tasaisen itämisen. Lohkon, jolle tukea haetaan, on oltava kasvukunniltaan sellainen, että siltä on mahdollista saada korjatuksi markkinakelpoinen sato. Viljelyssä on käytettävä alueelle soveltuvia kasvilajeja ja -lajikkeita sekä alueelle soveltuvaa ja sie-

menkoon huomioon ottavaa siemenmäärää. Lisäksi hukkakaura on torjuttava, viljelijän on huolehdittava kasvinsuojelusta ja pyrittävä korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottamiseen. Sato on korjattava tai aluetta on laidunnettava asianmukaisesti. Tavanomaiseen hyvään maatalouskäytäntöön kuuluu myös se, että viljelijä noudattaa yleisiä ympäristömääräyksiä ja lainsäädännön velvoitteita. Tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön ehdot on selvitetty erillisessä "Tavanomainen hyvä maatalouskäytäntö" -kirjasessa, joka on postitettu kaikille tuen hakijoille keväällä 2001. Se on saatavissa myös kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta. Vaadittavasta ympäristölainsäädännöstä on v. 2005 poistettu seuraavat säädökset:

- Lannoitelaki (232/1993)
- Terveystuvelulaki (763/1994) ja -asetus (1280/1994)
- Laki (1195/1996) ja asetus (1336/1996) eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)

Sadonkorjuuedellytystä ei täyty nurmen maahan niitto, vaan sato on korjattava tai aluetta on laidunnettava asianmukaisesti. Nurmen kompostointia ei myöskään katsota riittäväksi viljelyksi lukuun ottamatta 5- ja 10-vuotisten suojavyöhykesopimusten suojavyöhykenurmia. Kirjallisesti, välittömästi vahingon ilmaantua kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle ilmoitetun satovahingon tai muun vastaavan syyn takia korjaamatta jäänyt pelto katsotaan viljelyksi pelloksi. Kesannoilta edellytetään sitä, että maan tuottokykyä ei heikennetä ja se toteutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

1) Monivuotiset kasvit

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa peltolohkoille, joiden kasvit eivät ensimmäisenä viljelyvuonna tuota satoa. Tällaisia kasveja ovat muun muassa ruokohelppi, kumina, mansikka, marjapensas ja hedelmäpuut sekä muut monivuotiset avomaan puutarhakasvit. Sellaisille monivuotisille kasveille, jotka eivät idä tai muodosta maanpäällistä kasvustoa kylvövuonna, tukea voidaan maksaa ensimmäisen kerran sinä vuonna, jolloin maan pinnalle on muodostunut kasvusto.

2) Viherlannoitus

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa viherlannoitusnurmilohkolle. Viherlannoitusnurmilohkon sato käytetään osana viljelykiertoa siten, että sato jätetään korjaamatta ja hyödynnetään seuraavan viljelykasvin lannoitteena. Tällaisia viljelykiertoja ovat esimerkiksi virnan viljely viherlannoitteeksi sekä perunan ja apilan vuoroviljely. Viljelijän on pyydettäessä osoitettava viherlannoitusnurmeksi ilmoitetun lohkon viljelykierto.

Viherlannoitusnurmen perustamiseen käytetyn siemenen painosta on vähintään 20 prosenttia oltava typensitojakasvin siemeniä. Viherlannoitusnurmeksi vuosittaisella tukihakemuksella ilmoitettujen kasvulohkojen pinta-alojen yhteenlaskettu ala voi olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisten lohkojen pinta-alojen summasta.

Samaa alaa ei voi ilmoittaa tukihakemuksessa viherlannoitusnurmeksi kahtena peräkkäisenä vuonna. Jos viherlannoitusala ilmoitetaan viherlannoitusnurmeksi kahtena peräkkäisenä vuonna, luonnonhaittakorvaus

voidaan maksaa viherlannoitusosalalle vain yhtenä vuonna.

3) Pientareet, suojakaistat ja viljelytekniset päistealueet

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa yli kolme metriä leveämmille pientareille ja suojakaistoille, kun niistä on tehty omat kasvulohkonsa ja niitä on hoidettu pientareista ja suojakaistoista annettujen ympäristötuen säännösten mukaisesti.

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa viljelyksellisestä syystä jätetylle yli 3 metriä leveämmälle päistealueelle, joka on erotettu omaksi kasvulohkokseen ja jolla on nurmikasvusto. Nurmelta ei edellytetä sadonkorjuuta, mutta kasvusto on kuitenkin niitettävä tai pidettävä muulla tavoin hoidettuna esimerkiksi laiduntamalla. Peltokasvien tukeen (CAP -tukeen) oikeutetun kasvulohkon reunaan viljelytekniisiä päisteitä ei voi jättää.

4) Hunajantuotanto

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa peltolohkolle, jolla kasvaa hunajantuotantoon soveltuvia kasveja, esimerkiksi hunajakukkaa tai puna-apilaa, joiden satoa ei korjata. Tuen maksamisen edellytyksenä on tällöin, että kyseisen peltolohkon välittömässä läheisyydessä sijaitsee tukea hakevan viljelijän mehiläisyhteiskuntia sellainen määrä, että hunajantuotanto muodostaa tukea hakevalle viljelijälle taloudellisesti merkittävän elinkeinon.

5) Ympäristötuen maatilalan monimuotoisuuskohteet –lisätoimenpide

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa peltolohkolle, jolle on perustettu maatalouden ympäristötuen maatilalan monimuotoisuuskohteet -lisätoimenpiteeseen liittyvä riistalaidun, maisema- tai monimuotoisuuspelto, vaikka lohkolta ei korjata satoa. Tilalla voi kuitenkin olla riistalaitumia ja sellaisia maisema- tai monimuotoisuuspeltoja, joilta satoa ei korjata, pinta-alaltaan enintään 5 % ensimmäisenä sitoumusvuonna tukikelpoiseksi haettujen peruslohkojen pinta-alojen summasta. Tämä ei kuitenkaan koske aloja, jotka on ilmoitettu peltokasvien tuen mukaisesti kesannoksi (CAP -kesanto).

6) Suojavyöhykesopimusalat

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa pellolla sijaitsevalle 5- ja 10 -vuotiselle suojavyöhykesopimusaloille (alat ilmoitetaan suojavyöhykenurmena kasvulohkolomakkeella).

7) Satovahingot ja talvehtimistuhot

Satovahingon tai vastaavan syyn vuoksi korjaamatta jäänyt pelto ei ole este luonnonhaittakorvauksen maksamiselle, jos muista tavanomaiseen hyvään maatalouskäytäntöön kuuluvista toimenpiteistä on huolehdittu asianmukaisesti. Satovahingosta on kuitenkin tehtävä kirjallinen ilmoitus välittömästi vahingon ilmaantua maatilalan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoituksessa on yksilöitävä satovahinko tai vastaava syy. Ilmoitus on suositeltavaa tehdä käyttäen lomaketta Lnro 118.

Jos kasvulohkon osalla on talvehtimistuhota, katsotaan lohko luonnonhaittakorvaukseen oikeutetuksi, kun lohko on viljelty tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön mukaisesti ja kun pääosalla lohkon pinta-

alasta on korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottava kasvusto. Jos tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön täyttymistä ei ole mahdollista todeta tai talvehtimistuhosta johtuen pääosalla lohkoa ei ole mahdollista tuottaa korjuu- ja markkinakelpoista satoa, kyseiselle lohkolle ei voida maksaa luonnonhaittakorvausta, ellei lohkoa kylvetä keväällä uudelleen.

Seuraavilla puutarhakasveilla on noudatettava vähintään alla mainittuja vähimmäiskasvutiheyksiä:

Mansikka, mesimarja ja jalomäärin 15 000 kasvia/ha
Jos em. kasveilla käytetään viljelytapaa, jossa maanpinnan katteena ei käytetä muovia ja syntyvien rönsytaimien annetaan juurtua emotaimien viereen, taimitiheys voi ensimmäisenä kasvukautena olla pienempi, mutta kuitenkin vähintään 11 000 kasvia/ha. (30.6 jälkeen istutettujen kasvien osalta lopullinen taimitiheys (15 000 kasvia/ha) on saavutettava tällöin istutusvuotta seuraavana kasvukautena.)

Herukat ja karviaiset	2 200 kasvia/ha
Vadelma	2 800 kasvia/ha
Tyrni	800 kasvia/ha
Pensasmustikka	2 250 kasvia/ha
Hedelmäpuut	400 kasvia/ha

Näitä kasvutiheyksiä ei kuitenkaan sovelleta ennen ensimmäistä sitoumusvuotta perustettuihin kasvustoihin, jos nämä kasvustot täyttävät muutoin ammattimaisen viljelyn tunnusmerkit.

4 TUEN MAKSAMINEN JA TUEN MÄÄRÄ

4.1 Luonnonhaittakorvauksen hakeminen

Ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen luonnonhaittakorvauksen maksatusta on haettava vuosittain pinta-alatukihakemuksella, joka on toimitettava viimeistään pinta-alatukien viimeisenä hakupäivänä sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka toimialueella maatilalan talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, hakemus on toimitettava sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella pääosa maatilalan pelloista sijaitsee.

Jos hakemusta ei ole täytetty huolellisesti ja annettu kaikkia tarvittavia tietoja, voidaan hakemus tästä syystä hylätä neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 ja komission asetuksessa (EY) N:o 796/2004 säädetyn yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti. Jos hakemus on jätetty säädetyn viimeisen hakupäivän jälkeen, sovelletaan hakemuksen myöhästymiseen yhdenntyn järjestelmän mukaisia myöhästymisseuraamuksia.

4.2 Vuosittainen maksuala

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa pellon osalta, joka on ilmoitettu vuosittaisessa tukihakemuksessa pelto- ja puutarhakasvien viljelyssä olevaksi tukikelpoiseksi alaksi ja joka on hyväksytty tukikelpoiseksi.

Tukea ei makseta alle 0,05 ha:n peltolohkoille, vaikka ne lasketaan mukaan minimipinta-alaan, jos ne ovat kooltaan vähintään 0,01 ha. Maksettavan tukimäärän on oltava kuitenkin luonnonhaittakorvaushakemusta kohden yli 50 euroa.

Peltokasvien tuen (CAP -tuen) mukaisesti kesannoidulle pellolle voidaan vuonna 2005 maksaa luonnonhaittakorvaus. Luonnonhaittakorvausta ei makseta tilapäisesti viljelemättömille peltolohkoille eikä kasvimaille. Luonnonlaidun ja -niitty ei myöskään oikeuta tukeen. Muussa tukikäytössä ilmoitetuille puuvartisten energiakasvien (esim. energiapaju) aloille ei makseta luonnonhaittakorvausta.

Luonnonhaittakorvausta ei makseta pelloille, joita koskee vanhan maatalouden ympäristöohjelman (1995 - 99) mukainen 20-vuotinen sopimus (esim. suojavyöhykesopimus). Luonnonhaittakorvaus voidaan kuitenkin maksaa uuden maatalouden ympäristötukijärjestelmän (2000 - 2006) mukaisesti pellolle tehtäville 5- tai 10 -vuotisille suojavyöhykesopimusaloille (ilmoitettava suojavyöhykenurmena).

Vanhan maatalouden ympäristöohjelman mukaiselle pellolle perustetulle perinnebiotoopille tai uuden maatalouden ympäristötukijärjestelmän mukaiselle 5- tai 10

-vuotiselle luonnon monimuotoisuuden tai maiseman kehittämisen ja hoidon erityistukisopimusosalalle ei makseta luonnonhaittakorvausta. Kuitenkin jos näihin erityistukisopimukseen sisältyvän toimeenpantavan suunnitelman mukaan pellolla olevaa sopimusaluetta laidunnetaan tai siltä korjataan sato, luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa.

Sellaisille maatalouden ympäristötuen erityistuen sopimusaloille, jotka eivät ole enää viljelykäytössä (esimerkiksi kosteikot), ei luonnonhaittakorvausta voi maksaa vaikkakin sopimusala luetaan mukaan vähimmäispinta-alaan.

Tuen maksamisen edellytyksenä on, että kasvulohkolomakkeella muussa käytössä ilmoitettujen kasvien istutus tai kylvö tehdään viimeistään 30.6. Edellisestä poiketen voidaan tämän jälkeen kylvettäville, satoa kyseisenä vuonna tuottaville maatalouden ympäristötuen 1-ryhmän puutarhakasveille maksaa tuki, jos lohkolle kylvetään esikasvi (esim. raiheinä) 30.6. mennessä. Jos esikasvia ei kylvetä, on tästä ilmoitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Tällöin kyseiselle lohkolle ei makseta luonnonhaittakorvausta. Esikasvia ei kuitenkaan vaadita ja tuki voidaan maksaa, jos kyseessä ovat salaattikasvit, kiinankaali, kukkakaali tai parsakaali. Rehualana ja C -tukikäytössä ilmoitettujen lohkojen viimeinen kylvöpäivä määräytyy peltokasvien tuen tukiehtojen mukaan.

4.3 Tuen määrä

Viljelijälle maksetaan vuosittain luonnonhaittakorvausta tukikelpoiseksi ilmoitetulta ja sellaiseksi hyväksytyltä peltohehtaarialta: A -alueella 150 euroa/ha, B - C1 -alueilla 200 euroa/ha ja C2 - C4 -alueilla 210 euroa/ha.

5 ASIAKIRJOJEN SÄILYTTÄMINEN

Luonnonhaittakorvauksen ehtoihin liittyvät asiakirjat on säilytettävä tilalla koko sitoumuskauden ajan ja kolme vuotta sen jälkeen.

6 MUUTOKSISTA ILMOITTAMINEN

Viljelijän tai hänen oikeudenomistajansa on tehtävä kirjallinen ilmoitus viljelijää tai tilaa koskevista olosuhteiden muutoksista sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, joka on vastaanottanut viljelijän luonnonhaittakorvausta koskevan hakemuksen. Tässä tarkoitettuja muutoksia ovat esimerkiksi koko tilan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle. Ilmoitus on tehtävä 10 työpäivän kuluessa olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta.

7 VALVONTA JA SEURAAMUKSET

Viljelijän on annettava vuosittain pinta-aratukia koskevan hakemuksen yhteydessä asianomaisen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle maa- ja metsätalousministeriön määräämät tiedot ja selvitykset.

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosastolla on oikeus suorittaa ennakolta ilmoittamatta tuen myöntämiseen ja maksamiseen liittyviä tarkastuksia. Tuen saaja on velvollinen esittämään kaikki tarvittavat tiliasiakirjat ja muun aineiston korvauksetta sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa.

Viljelijälle maksettavaa tukea voidaan vähentää siten kuin siitä erikseen säädetään, jos valvonnan perusteella todetaan, että viljelijä ei ole noudattanut sitoumusehtoja tai että hakemuksessa ilmoitetuissa pinta-aloissa on virheitä.

Tuki voidaan periä takaisin kokonaan tai osittain tuen saajalta silloin, jos viljelijä on antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, tukea on maksettu perusteettomasti tai liikaa, viljelijä ei noudata sitoumuksen ehtoja, viljelijä peruuttaa antamansa sitoumuksen tai tilan omistus- tai hallintaoikeus siirtyy eikä jatkaja anna 10 työpäivän kuluessa sitoumusta siitä, että luonnonhaittakorvauksen ehtoja noudatetaan. Luonnonhaittakorvauksen maksamisen ja aiheettomasti maksetun määrän palauttamisen väliseltä ajalta peritään korkoa.

Myönnetty tuki voidaan periä takaisin osittain tai kokonaan, jos viljelijä ryhtyy sellaisiin pellon hallinnan muutoksia koskeviin tai muihin vastaaviin toimenpiteisiin, joiden ilmeisenä tarkoituksena on kiertää tuen myöntämiseksi määrättyjä yleisiä edellytyksiä tai välttää noudattamasta tuen myöntämiseksi määrättyjä edellytyksiä.

Viljelijä suljetaan luonnonhaittakorvausjärjestelmän ulkopuolelle kyseisen kalenterivuoden ajaksi, jos kysymyksessä on vakavan laiminlyönnin seurauksena tehty väärä ilmoitus. Viljelijä suljetaan luonnonhaittakorvausjärjestelmän ulkopuolelle myös seuraavan vuoden ajaksi, jos kyseessä on tahallisesti tehty väärä ilmoitus.